

Tuhkvalge

teatri peatoetaja

154. hooaeg

Tuhkvalge

BALLETT KAHES VAATUSES

Ash White

A BALLET IN TWO ACTS

HELILOOJAD/COMPOSERS GUSTAV HOLST (SEADNUD/ARRANGED BY
TAUNO AINTS), EDWARD ELGAR

LAVASTAJA JA KOREOGRAAF/DIRECTOR AND CHOREOGRAPHER
JEVGENI GRIB (RAHVUSOOPER ESTONIA/ESTONIAN NATIONAL OPERA)

MUUSIKAJUHT JA DIRIGENT/MUSICAL DIRECTOR AND CONDUCTOR RISTO JOOST

DIRIGENDID/CONDUCTORS MARTIN SILDOS, TAAVI KULL

LAVASTUSDRAMATURG JA LIBRETIST/DRAMATURGE AND LIBRETTIST SIRET CAMPBELL

KUNSTNIK/SET DESIGNER KRISTJAN SUITS

KOSTÜÜMIKUNSTNIK/COSTUME DESIGNER LIISI EESMAA

VALGUSKUNSTNIK/LIGHTING DESIGNER PRIIDU ADLAS
(EESTI DRAAMATEATER/ESTONIAN DRAMA THEATRE)

LAVASTAJA ASSISTENT/DIRECTOR'S ASSISTANT MARTA NAVASARDYAN
(RAHVUSOOPER ESTONIA/ESTONIAN NATIONAL OPERA)

REPETIITORID/REPETITORS RUFINA NOOR, FABRICE GIBERT, MATTHEW JAMES JORDAN

MUUSIKA ASSISTENT PROOVIDES/MUSIC ASSISTANT IN REHEARSALS RITA DOLGIHH

INSPIITSIENT/STAGE MANAGER AIME ROOSILEHT

Lavastuses kasutatakse muusikat Edward Elgari teosest
„Enigma variatsioonid“ ja Gustav Holsti teosest „Planeedid“.

The production features music from “Enigma Variations” by
Edward Elgar and from “Planets” by Gustav Holst.

ESIETENDUS 14. OKTOOBRI 2023 VANEMUISE SUURES MAJAS

PREMIERE ON OCTOBER 14TH 2023 AT THE VANEMUINE THEATRE GRAND BUILDING

**„Meie enda Mina fantoom,
millel on tihe sugulus meie
hingega ja sügav mõju meie
meelteseisundile, võib meid
kas pörgusse heita või
taevasse tõsta.“**

*– E.T.A. Hoffmann,
„Uneliivamees“*

Osades/Cast

Aale Raminta Rudžionyte-Jordan / Caroline Maquignon / Yukiko Yanagi

Hendrik Gus Upchurch / Bradley Howell / Benjamin Newman

Ema/Mother Maria Engel / Georgia Toni Hyrkäs / Alexandra Heidi Foyen

Isa/Father Alexander Germain Drew / William Halton / Bleiddian Bazzard

Sandmann Alain Divoux / Gerardo Avelar

Sandmanni abilised/Sandmann's assistants Benjamin Kyprianos, Colby Samuel Louis Catton, Gustavo Pedro, Hodaka Maruyama / Yuta Irikura, Akihito Shimogata, Josef Jagger, William Halton, Benjamin Newman

Sanna, Aale sõber/Aale's friend Sayaka Nagahiro / Selma Strandberg

Oliver, Aale sõber/Aale's friend William Halton / Benjamin Newman

Tuletõrjujad/Firefighters Yuta Irikura, Josef Jagger, Benjamin Newman, William Halton / Benjamin Kyprianos, Colby Samuel Louis Catton, Hodaka Maruyama, Bleiddian Bazzard, Akihito Shimogata, Vladyslav Kalys

Aale sõbrad; Varjud/Aale's friends; Shadows Selma Strandberg, Emily Ward, Olivia Lenssens, Sarah Ross, Natalie Barbis, Sofia Zaman, Andrea Johnson, Benjamin Newman, Yuta Irikura, Akihito Shimogata, Benjamin Kyprianos, Josef Jagger, Gustavo Pedro, Colby Samuel Louis Catton, Hodaka Maruyama, Bleiddian Bazzard

Vokaalsolist/Vocal soloist Maria Listra (külalisena/guest) / Pauline Vähi (külalisena/guest) / Grete Oolberg

Vanemuise sümfooniaorkester/Vanemuine Symphony Orchestra

Mõtlesin Hoffmanni „Uneliivameest“ lugedes, et meie uustõlgedes võiks kindlasti säilida mingi idee, mis inimesi ka praegusel ajal kõnetab. See ongi hirm koos kõigi kaasnevate psühholoogiliste aspektidega. Kõigi inimeste praegune mina koosneb varasematest läbielamistest välja kasvanud hirmudest. Mõni saab neist hirmudest vabaks, mõni mitte. Vahel ei pruugi inimene arugi saada, et need hirmud ja kompleksid on kuskil sisimas alles. Psüühika töötab nii, et ükski asi ei unune päriselt ära, keha mäletab alati.

Me kõik tuleme oma sisemaailmaga erinevalt toime. On neid, kes saavad ümbritsevatelt inimestelt abi ja kellel on muredele vastu hakkamiseks rohkem võimalusi. Samas on inimesi, kes kahjuks ei pääsegi oma hirmude või depressiooni küüsisist. Teeb murelikuks, et praegusel ajal on neid inimesi aina rohkem ja rohkem.

Tegelikult oleneb kõik inimesest endast. Olen oma kogemuse näitel aru saanud, et kui probleemiga tegelemata jätta, siis ei aita isegi tabletid. Tabletid on justkui lahtisele haavale peale pandud plaaster. Need võivad küll toetada, aga see ei ole kestav lahendus. Tuleb psühhiaatri või psühholoogi abiga kaevuda sügavale endasse. Mõni inimene saab sellega ka ise hakkama, teisele piisab sõbrast.

Vahel tulebki raskeid aegu üle elada, sattuda tupikusse, kust ei paista mingit väljapääsu. See võib tunduda nagu maailmalõpp, aga väljapääs on alati! Selja taga on tuhat ust, mida inimene pole lihtsalt märganud, ja tagasi pöörata on kerge. Me mõtleme lihtsalt üle. Lõppude lõpuks on kõik, mis meiega toimub, meie enda vastutada.

Jevgeni Grib, lavastaja-koreograaf

Loe täispikka intervjuud „Tuhkvalge“ teemal Vanemuise hooajakirja RAMP 2023/24 sügisnumbrist!

When reading Hoffmann's „The Sandman“, I was thinking that our modern interpretation should certainly carry on from it some idea which is equally significant to people today. That is fear with all the accompanying psychological aspects. Every person's current self consists of fears stemming from past life experiences. Some manage to free themselves from these fears, some do not. Sometimes one may not even realise that these fears and complexes remain somewhere inside. The human psyche works in such a way that nothing is ever truly forgotten: the body always remembers.

We all handle our internal world differently. Some get help from the people around them and have more means for overcoming their problems. Yet there are people who, unfortunately, don't ever escape the clutches of their fears or depression. It is worrying that the number of these people is ever increasing today.

Actually, everything depends on the person. My experiences have made me realise that if the problem is not addressed then even medication won't help. The tablets are like a band-aid on an open wound. They can provide support, but it is not a lasting solution. One needs to dig deep in their mind with the help of a psychiatrist or a psychologist. Some can do it on their own, and for others a friend's support is enough.

Sometimes we must live through hard times, find ourselves at a dead end with no exit in sight. It may seem like the end of the world, but there is always a way out! Behind you there are a thousand doors that you simply have not noticed, and turning around is easy. We just overthink it. In the end, we are responsible for everything we experience.

Jevgeni Grib, director and choreographer

Sisukokkuvõte

On õhtu, väike Aale mängib omaette. Ema ja isa tulevad vaatama, mida ta teeb. Kui vanemad on Aalele head ööd soovinud ja tahavad lahkuda, ei lase tüdruk isal minna, vaid tahab, et isa temaga veel veidikeseks mängima jääks. Lõpuks soostub tüdruk magama jääma.

Varsti tõuseb majast tossupilv – maja on põlema läinud. Ilmub Sandmann, kes on Aale hirmu ke-hastus. Ta tuleb Aalele aina lähemale. Isa tahab oma pere lekidest päästa, kuid hukkub ise. Ema ja Aale on leinas.

Aeg möödub, Aale on saanud täiskasvanuks ja tal on head sõbrad Sanna ja Oliver. Nende seltskon-nas tutvub ta Hendrikuga. Hendrik ja Aale armuvad.

Aale peab meeleolukat sünnipäevapidu koos paljude sõpradega. Ometi meenutab see rõõmus päev Aalele ka tema peret ja lapsepõlves toimunut, mistõttu saab Sandmann naise taas oma haardesse.

Pärast sünnipäevapidu lähevad Aale ja Hendrik koju. Aale on endiselt hirmust muserdatud, kuid Hendrik rahustab ta maha. Hommikul läheb Hendrik tööle – ta on tuletõrjuja. Tuletõrjujad saavad väljakutse tulekahju kustutama. Tuli on Sandmanni element ja tema abilised vägivaldselt levivad tuleleegid. Hendrik hukkub tuletõrjujate ja tule võitluses.

VAHEAEG

Aale on üksi. Tal ei ole midagi peale peadpööritava ja hingematva vaikuse. Ta eemaldub välis-maailmast. Sanna püüab temaga kontakti saada, teda lohutada, tema mõtteid mujale viia, aga Aale tõrjub ta endast eemale.

Aale meenutab Hendrikuga seotud hetki ja sündmusi. Järsku ilmub Hendrik Aale juurde. Mees on sama ilus ja armastusväärne, kuid midagi on väga teistmoodi. Aale ja Hendrik suudlevad. Suudlus avab Aalele väravad varjudemaailma, kust Hendrik tulnud on.

Varjudemaailm on segu õrnusest ja jõhkruusest, mälestustest ja soovunelmatest. Selle valitseja on Sandmann, kuid seal on ka Hendrik ja Aale isa, mistõttu tahab Aale siiski seal olla.

Endalegi arusaamatult leiab Aale end kodust. Ta on taas oma armetus üksilduses, kus kõik on hägune, ilma maitse ja värvita. Ema tuleb tüdart lohutama. Ta meenutab varasemat ja püüab võita tütre tähelepanu, ent Aale ei näe ega kuule teda. Peagi näeb Aale oma isa, ta on siinsamas. Ema ei näe isa. Aale jaoks on isaga taaskohtumine imeline, ema aga ei saa aru, mis parajasti toimumas on. Ema mõistab, et praegu ta tüdart aidata ei saa, tuleb midagi muud välja mõelda ja ta lahkub. Ka isa lahkub Aale juurest.

Aale on üksinda ja tagasi oma rusuvas reaalsuses. Teda tulevad lohutama isa ja Hendrik varjude-riigist. See turgutab Aalet ja teeb teda õnnelikuks. Ta fantaseerib täiuslikust reaalsusest, kus ema saab olla taas koos isaga ja Aale ise Hendrikuga.

Varjuderiigi tõeline pale hakkab Aale silmade ees avanema. Ta saab aru, et selle riigi asukatel pole hinge. Varjud tahavad Aalet enda sekka lahustada. Tegevusse sekkub jõuliselt Sandmann. Peagi on selge, et isegi varjuderiigi Hendrik ja isa on Sandmanni poolel. Nad tahavad kõigest väest sundida Aalet varjuderiiki jääma. Naine on segaduses, aga teab, et ta peab siit põgenema. Oma kõledas kodus on Aale nüüd üksinda. Illusioone enam ei ole. Tal ei olegi mitte midagi. Ometi on Aale valinud elu.

Siret Campbell, libretist

Synopsis

It is evening, little Aale is playing on her own. Her mother and father come to see what she is doing. When the parents have wished Aale goodnight and want to leave, the girl does not let the father go. She wants him to stay and play with her for a little while longer. Finally, she agrees to go to sleep.

Soon, a cloud of smoke rises from the building – the house has caught fire. Then appears Sandmann, the embodiment of Aale's fears. He comes closer and closer to Aale. The father wants to save his family from the flames but dies in the process. Aale and her mother are grief-stricken.

Time passes, Aale has grown up and she has good friends, Sanna and Oliver. In their social circle, she meets Hendrik. Hendrik and Aale fall in love.

Aale celebrates her birthday with a spirited party and many friends. Yet, the happy occasion reminds Aale of her family and the events of her childhood, which is why Sandmann gets a grip on her again.

After the birthday party, Aale and Hendrik go home. Aale is still distraught with fear, but Hendrik calms her down. In the morning, Hendrik goes to work – he is a firefighter. The firefighters are called to put out a fire. Fire is Sandmann's element and his assistants violently spreading flames. In the battle of firefighters and fire, Hendrik dies.

INTERMISSION

Aale is alone. She has nothing apart from a dizzying and overwhelming silence. She distances herself from the world around her. Sanna attempts to get through to her, to comfort her and distract her thoughts, but Aale pushes her away.

Aale recalls moments and memories with Hendrik. Suddenly, Hendrik appears to Aale. He is as handsome and sweet as ever, but something is very different. Aale and Hendrik kiss. The kiss opens to Aale the gates to the shadow world, from where Hendrik has come.

The shadow world is a blend of tenderness and brutality, memories and wishful dreams. It is ruled by Sandmann, but Hendrik and Aale's father are also there, so Aale wants to stay regardless.

Without comprehending how, Aale finds herself at home. She is back in a state of miserable loneliness where everything is blurry, without flavour or colour. Mother comes to comfort her daughter. She recalls the past and tries to catch her daughter's attention, but Aale can neither see nor hear her. Soon, Aale sees her father. He is right there. Her mother cannot see him. For Aale, this is a wonderful reunion with her father, but her mother does not understand what is happening. Mother realises that she cannot help Aale at this moment and must figure out something else, so she leaves. Aale's father also leaves.

Aale is alone and back in her depressing reality. Her father and Hendrik arrive from the shadow world to comfort her. This perks Aale up and makes her happy. She fantasizes of a perfect reality where her mother can be together with her father again, and Aale herself with Hendrik.

The true nature of the shadow world starts to unfold before Aale's eyes. She realises that the inhabitants of this world have no soul. The shadows want to dissolve Aale among them. Sandmann intervenes in a powerful manner. Soon it is clear that in the shadow world, even Aale's father and Hendrik are on Sandmann's side. They want to force Aale to stay in the shadow world at any cost. She is confused but knows that she must escape.

Aale is now alone in her desolate home. There are no more illusions. She has nothing at all. And yet, Aale has chosen life.

Siret Campbell, librettist

Ernst Theodor Amadeus Hoffmann (1776–1822) oli saksa kirjanik ja helilooja. Igapäevaelus töötas Hoffmann kohtuametnikuna, kuid tegutses puhuti ka Berliinis Bambergi teatris kapellmeisteri, balletihelilooja, lavakujundaja, lavastaja ja muusikaõpetajana ning avaldas muusikakriitikat. Hiljem sai temast ühe rändoooperiteatri muusikajuht. Tema saavutustest muusikavaldkonnas on olulisim on 1816. aastal Berliini Kuninglikus Rahvusteatris esietendunud ooper „Undiin“. Tuleb tõdeda, et hoopis sügavama jälje on muusikaajalukku jätnud Hoffmanni kirjandusteosed.

Hoffmanni kirjanduslik *alter ego* kapellmeister Johannes Kreisler teosest „Õpetlikke ülestähendusi Kõuts Murri sulest“ pälvis oma romantismile kohaselt keevalise loomu ning ideedega nii Richard Wagneri, Gustav Mahleri, Ferruccio Busoni, Paul Hindemithi kui mitmete teiste heliloojate imetluse. Tema novell „Pähklipureja ja Hiirekuningas“ (1816) on Pjotr Tšaikovski balleti „Pähklipureja“ (1892) aluseks. Lühijutu „Uneliivamees“ (1816) ainetel on valminud Léo Delibes'i ballett „Coppélia“ (1870). Lisaks põhineb tema loomingul Jacques Offenbachi ooper „Hoffmanni lood“ (1881).

Hoffmann on kirjutanud rohkelt fantaasia- ja õudusžanris lühijutte, novelle ning kaks romaani. Romantismiaja tundeküllasust õudusžanri elementidega lõimides heidavad tema teosed valgust inimloomuse varjupoolele. Tema looming on mõjutanud nii saksa hilisromantismi kui Edgar Allan Poe'd, Nikolai Gogolit, Charles Dickensit, Charles Baudelaire'i ja Franz Kafkat.

E. T. A. Hoffmanni jutustus „**Uneliivamees**“, mis on Jevgeni Gribi balleti „Tuhkvalge“ sündmustiku lähtekohaks, käsitleb nii lapselikku fantaasia-maailma kui ka õudust, igatsust, frustratsiooni ja enesehävituslikke tunde. Hoffmanni jutustus kajastab peategelase Nathanieli tulutut püüdu säilitada terve mõistus ning leida oma sügavale sisemisele oõvale väline selgitus. Tema hirmude keskmes on lapsepõlves kuulnud lugu Uneliivamehest, kes magama minemast keelduvatele lastele liiva silma puistab. See õuduslugu kummitab teda kogu ülejäänud elu vältel, moonutab Nathanieli arusaama igapäevaelu sündmustest ning hägustab hallutsinatsioonide ja reaalsuse piire. Balletis „Tuhkvalge“ kannab peategelase hirmude kehastus Uneliivamehe järgi Sandmanni nime.

Muuhulgas on Hoffmanni „Uneliivamehe“ mõju küündinud psühholoogia valdkonda: nimelt põhineb sellel Austria psühhoanalüütiku **Sigmund Freudi** essee „Das Unheimliche“ (1919), milles autor tõlgendab Hoffmanni jutustuse elemente, selgitamaks hirmu- ja võõristustunde olemust. Võõristus

või *unheimlich* tunne on Freudi sõnul kummastav tundmus, mis seostub mistahes hirmu ja õudust esile kutsuva olukorraga. „Uneliivamehe“ näitel nimetab Freud selliste nähtustena muuhulgas ebaselge identiteedi, teisikud ja hullumeelsuse. Viimane tekitab võõristust just kõrvalseisjates, kuna võib ühteaegu olla võõras ja tuttavlik, sisimas kogetav ja väliselt märgatav.

Nii Freudi essee kui Hoffmanni jutustus on kõhedusttekitavad ning tõstatavad küsimusi igavikulistel teemadel nagu reaalsus, tõde, identiteet ja armastus. On lihtne mõista, miks „Uneliivamees“ oma lookleva ülesehituse, teisikute ja kahestumise, reaalsuse ja hirmu temaatikaga Freudi köitis.

Inglise helilooja **Edward Elgar** (1857–1934) oli üks romantismi-ajastu briti muusika esifiguure. Ta ammutas inspiratsiooni oma rahvuskultuurist ja loodusmaastikest ning lõi teoseid kõigis põhivormides peale ooperi. Ta oli juba lapsepõlves klaveril andekas improviseerija, kuid kui viiulitunnid välja arvata, ei olnud tal ametlikku muusikaharidust: Leipzgis õppimise plaan jäi rahapuuduse tõttu katki. 16-aastaselt alustas Elgar tegevust vabakutselise muusikuna, kuid karjääri algusaastatel oma heliloominguga suuremat tähelepanu ei saavutanud. Olulist tuge heliloojaks kujunemisel pakkus Elgarile Alice Roberts, kellega ta 1889. aastal abiellus.

Rahvusvahelise tuntuse tõi heliloojale 14-osaline orkestriteos „**Enigma variatsioonid**“ (1899), mille loomeprotsess sai alguse 21. oktoobril 1898. Pärast pikka tööpäeva muusikaõpetajana püüdis helilooja sihitult klaverit mängides lõõgastuda. Tema abikaasa kuulis selles ilusat meloodiakatket ja palus Elgaril seda uuesti mängida. Elgar nimetas viisi, mida ta tol hetkel veel millekski ei pidanud, „Enigmaks“, mõeldes selle all mitte mõistatust, vaid sõna teist tähendust – tumedat lausungit, mis peab jääma äraarvamatuks.

Helilooja eesmärk oli sama meloodiaga mängides ja seda kohandades luua muusikalised karikatuurid oma sõpradest ja lähedastest, nii on iga teose osa pealkirjastatud konkreetse sõbra nimetähedega. Nende hulgas on näiteks toonane Herefordi katedraali organist, Elgari noodikirjastaja, noorusaja sõbrad Worcestershire'ist (mõned harrastusmuusikud, kirjanik ja arhitekt) ning Elgari abikaasa Alice. Teose viimane osa on Elgari autoportree.

Gustav Holst (1874–1934) oli varase 20. sajandi üks originaalsemaid inglise heliloojaid. Tema esimesed komponistikatsetused leidsid aset juba kooliajal. Ehkki isa tema muusikahuvi ei julgustanud, õppis ta Berliози kirjutiste toel instrumentatsiooni põhitõdesid ning oli 17-aastase-na juba Cheltenhami lähiümbruses külakoore juhatanud. Holsti muusikaõpingud jätkusid Londonis Kuninglikus Muusikakolledžis kompositsiooni ja trombooni erialadel.

Holst töötas pögusalt orkestrandina, kuni pidi tõdema, et turneed ei jäta heliloominguga tegelemiseks aega ega energiat, ning jätkas muusikaõpetajana. Küpseks, isikupärase käekirjaga heliloojaks kujunes ta alles 40. eluaastates. Kuna õpetajatöö hõivas kogu Holsti tööaeg, sai ta komponeerimisega tegeleda vaid nädalavahetuseti ja augustikuus, mistõttu kulus tema tähtsele, mastaapse orkestrisüüdi „**Planeedid**“ kirjutamiseks mitu aastat.

„Planeetide“ loomisel sai Holst mõjutusi Alžeerias puhkusereisil kuulnud idamaistest viisidest, kuid olulisimaks inspiratsiooniallikaks kujunes astroloogia. Iga planeedi selgesti eristuv olemus andis alust luua endas ülimalt kontrastseid meeleolusid kandev seitsmeosaline teos, mis hõlmas endas kõiki planeete peale Maa ja Pluuto. Viimane avastati küll Holsti eluajal, 1930. aastal, ent helilooja otsustas süiti mitte täiendada. „Planeetide“ mitteametlik esmaettekanne leidis aset 1918. aasta septembrikuus. Publiku hämmastus oli suur, kui selgus, et teose esimene osa „Marss, sõjatooja“ on loodud enne 1914. aasta augustit ega kujuta otseselt I maailmasõda.

Kuidas ennast depressiooni korral aidata?

- Ära kannata üksi, vaid otsi abi. Räägi oma muredest kellelegi, keda võid usaldada.
- Hoia ennast tegevuses kasvõi jalutuskäigu, spordi tegemise või huviringis osalemisega.
- Püüa toituda regulaarselt ja mitmekülgset. Kaalulangus ja vitamiinipuudus halvendavad tervist veelgi.
- Alkohol ja uimastid kahjustavad tervist. Ajutiselt võib küll tekkida tunne, et mured kaovad, kuid tegelikult süvendavad need depressiooni.
- Püüa korralikult magada. Hea une saavutamiseks ole päeval aktiivne, mine õhtuti magama ühel ja samal ajal ning püüa enne uinumist tegeleda millegi lõõgastavaga.
- Ole tähelepanelik oma tunnete ja mõtete suhtes ning jälgi, mis su meeleolu alandab. Mõtteid saab muuta.
- Ära püüa kõiki probleeme korraga lahendada. Suured probleemid püüa väiksemateks osadeks jagada, alusta kergemate probleemide lahendamisest.
- Õpi lõõgastuma hingamis- ja lõõgastumisharjutuste abil.

Kuidas toetada depressiooni haigestunud lähedast või sõpra?

- Kuula teda. Ära kiirusta nõuannetega, kui ta pole seda palunud. Kui depressiooni on põhjustanud mingi kindel probleem, proovi aidata tal lahendust leida.
- Ole kannatlik. Depressiooni kogev inimene võib vahel olla ärritunud, eemale tõmbunud, huvitu, lähedust tõrjuv. Seda ei tasu isiklikult võtta.
- Veeda temaga aega, julgusta teda tegelema kasvõi mõne igapäevase tegevusega. Aktsepteeri ka seda, kui ta tahab vahel olla omaette.
- Depressiooni haigestunud inimesel on sageli raske uskuda, et olukord paraneb. Sisenda talle lootust, et tal läheb paremaks.
- Jälgi, et ta sööks ja jooks piisavalt ning aita tal hoiduda alkoholist ja uimastitest.
- Julgusta teda otsima ja vastu võtma professionaalset abi.

Jevgeni Grib lõpetas 2001. aastal Tallinna eraballeti-
kooli Fouetté ja 2010 Tallinna Balletikooli (erialaõppejõud Enn
Suve). Aastatel 2010–2013 töötas ta Rahvusooperis Estonia
balletiartistina ja 2015. aastast töötab samas balletisolistina. Oli
2013–2014 Boris Eifmani Peterburi Riikliku Akadeemilise Balleti-
teatri solist. Tantsijana on Gribi tunnustatud Kristallkingakese
auhinnaga (2012), Eesti Balletiliidu kolleegipreemiaga (2013), Ida
Urbeli nimelise preemiaga (2018) ning Eesti Teatriauhindade balleti-
auhinnaga (2018), mille pälvis rollide eest lavastustes „Tramm
nimega Iha“ ja „Giselle“. Gribi looming koreograafina hõlmab
mitmeid lühiballette, nende hulgas „Valgus aknas“ (Rahvusooper
Estonia, 2018; Eesti Teatriauhindade balletiauhinna laureaat),
„Tango“ (Rahvusooper Estonia, 2020) ja „Metamorfoosid“
(Vanemuine, 2021). 2022. aastal oli Grib Vabariigi Presidendi
Kultuurirahastu noore kultuuritegelase preemia laureaat.

Foto autor: Heikki Leis

Risto Joost on alates 2020. aasta sügisest Vanemuise
teatri muusikajuht ja peadirigent, 2009. aastast Rahvusooper
Estonia koosseisuline dirigent. Ta on juhatanud mitmeid rahvus-
vaheliselt tunnustatud orkestreid nagu Bergeni Filharmoonikut,
Veneetsia Teatro La Fenice orkestrit, Peterburi Maria Teatri
orkestrit, Sevilla Kuninglikku Sümfooniaorkestrit jt. Eestis olnud
Tallinna Kammerorkestri peadirigent (2013–2019), juhatanud
Eesti Riiklikku Sümfooniaorkestrit ja teisi. Samuti on Joost seis-
nud dirigendina mitmete kõrgelt hinnatud kooride ees: Madal-
maade Kammerkoor (peadirigent 2011–2015), Leipzigi MDR
Raadiokoor (kunstiline juht 2015–2019), Rootsi Raadio koor, Ars
Nova Copenhagen jt. Vanemuise muusikajuhi ja peadirigendina
on Joost algatanud koostöö Heino Elleri Muusikakooliga iga-
aastase kontserdi „Tulevikumuusikud“ näol. Samuti on Joost
publiku ette toonud ooperilavastusi nii maailmaklassika kui
kodumaiste algupärandite seast, nende hulgas Mozarti „Don
Giovanni“ (2021), Wagneri „Tristan ja Isolde“ (2022), Varrese
„Põrgupõhja uus Vanapagan“ (2022), Kaumanni „Kaubamaja“
(2022) ja Tambergi „Cyrano de Bergerac“ (2023). Eesti Rahvus-
ringhäälingu muusikatoimetajad valisid Joosti aasta muusikuks

Foto autor: Maris Savik

2018 kõrgete väärtuste kandmise ja edasiandmise eest muusikas. 2006 ja 2016 pälvis Eesti Muusikanõukogu helikunsti sihtkapitali aastapreemia, 2011 Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu noore kultuuritegelase preemia ning 2022 Eesti Teatriauhindade muusikaauhinna. Hooajast 2024/2025 alustab Joost ühtlasi tööd Saksamaal Württembergi Kammerorkestri peadirigendina.

Siret Campbell on õppinud filosoofiat ja kirjandust Berliini Bardi Kolledžis (2002–2004), seejärel lõpetanud lavastamise ja dramaturgia eriala Londoni teatrikoolis The Royal Central School of Speech and Drama (2008). 2018. aastal omandas Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias teatrikunsti ja -pedagoogika magistrikraadi. Kirjutanud näidendeid nagu „Peko“ (2011, koos Kauksi Ülle, Ain Mäeotsa ja Olavi Ruitlasega), „Beatrice“ (2017), „Meister Solness“ (2022, koos Mehis Pihlaga), loonud dramatiseeringuid ja tegutsenud lavastusdramaturgina. Näidend „Beatrice“ pälvis Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali parima näidendi preemia ning Eesti Teatriauhindade nominatsiooni omadramaturgia kategoorias (mõlemad 2018). 2008. aastal asutas Campbell loovkirjutamiskooli Drakadeemia, kus on tegev juhataja ning koolitajana. Alates 2022. aastast on ta ka EMTA lavakunstikooli dramaturgitöö vanemlektor. 2023. aastast on Campbell Eesti Lavastajate ja Dramaturgide Liidu juhataja.

Kristjan Suits on teatri- ja valguskunstnik. Õppinud Aarhushi Tehnilises Kolledžis multimeedia disaini, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias valguskujundust ning Eesti Kunstiakadeemias filmistsenograafiat. Aastail 2014–2016 töötas Suits Ugala teatris video- ja valgusala juhina ning oli ka Ugala *black box*'i idee autor ja üks eestvedajaid. 2020. aastal tegi Suits Tallinna Linnateatris oma lavastajadebüüdi Jean Cocteau näidendiga „Inimese hääl“. Lisaks viljakale kunstnikutööle Eesti teatrites on Suits loonud lavakujundusi ka Lätis ja Gröönimaal. Vanemuises loodud lava- ja valguskujundusi: „Ilus on noorelt...“ (2016), „Hedda Gabler“ (2017), „Roosi nimi“ (2017), „Kalevipoeg“ (2018), „Härä Biedermann

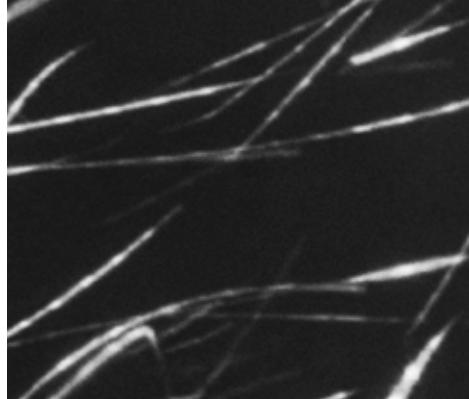

Foto autor: Mari Rostfeldt

Foto autor: Rasmus Kull

ja tulesüütajad“ (2018), „Persona“ (2019), „Julm mõrvar Hasse Karlsson paljastab kohutava tõe naise kohta, kes külmus surnuks raudteesillal“ (2019), „W“ (2019), „Head inimesed“ (2020), „1984“ (2021), „Inspektor tuleb“ (2021), „Don Giovanni“ (2021), „Pähklipureja ehk Imeline jõuluöö“ (2022). Suitsu on tunnustatud mitmete teatrite kolleegipreemiatega. Pälvinud ka Läti Lielais Kristaps filmifestivali kunstnikupreemia (2015), Eesti Vabariigi Kultuuripreemia (2018) ning Eesti Teatriauhindade kunstnikuauhinna (2020).

Liisi Eesmaa on moedisainer, stilist ja kunstiline juht. Lõpetanud Tartu Kunstigümnaasiumi, misjärel õppis Euroülikoolis (2003–2004) ja Eesti Kunstiakadeemias (2004–2007) moedisaini erialal. Alates 2015. aastast juhendab Eesmaa Eesti Kunstiakadeemias eksperimentaalvormide meistriklassi. Teinud kostüümikujundusi teatrilavastustele nagu „Suveöö unenägu“ (Eesti Draamateater, 2004), „Vaata raevus tagasi“ (Rakvere Teater, 2008), „The End“ (Von Krahli, 2010) jt, dokumentaalfilmi-dele „Disko ja tuumasõda“ (Jaak Kilmi, 2009) ning „Sääskedest ja inimestest“ (Madis Ligema, 2019). Samuti on Eesmaa loonud maskid ja kostüümid populaarsele telesaatele „Maskis laulja“ Eestis, Lätis ja Hollandis (kostüüme on edukalt kopeeritud ka Venemaa „Maskis lauljas“), mille eest pälvis 2020. aastal Eesti Filmi- ja Teleauhindade Aasta Vormilooja tiitli. Moedisainerina on Eesmaa kolmel korral võitnud Supernoova konkursi peaaauhinna ning olnud korduvalt nomineeritud Kuldnõela preemia (ka 2023. aastal), stilistitöö eest pälvis 2013. aastal Kuldmuna.

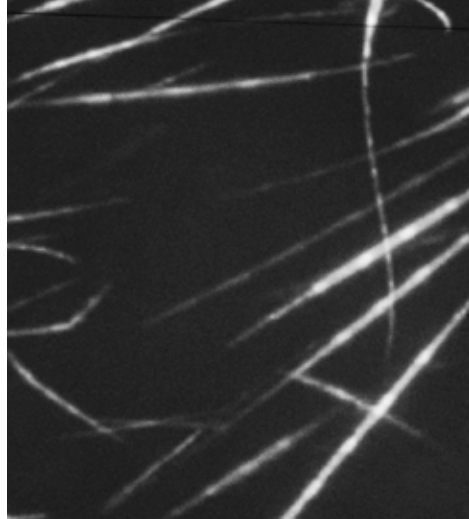
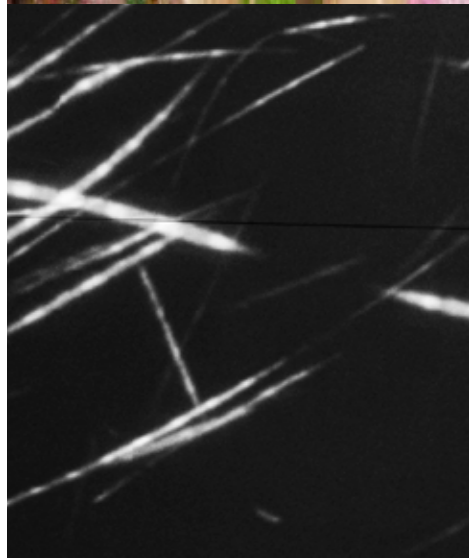

Foto autor: Kalle Veesaar

Vanemuise sümfooniaorkester / Vanemuine Symphony Orchestra

Muusikajuht ja peadirigent/Musical Director and Chief Conductor Risto Joost

Orkestri kontsertmeister/Orchestra's Concertmaster Kristel Eeroja-Põldoja

I viiul/I Violin Liam Keneally*, Andri Annus**, Susann-Elisabeth Kisla**, Laura Kuusma, Eva Aarnis, Sanita Salmene, Vitalij Regensperger, Marta Mutso, Anne Vellomäe

II viiul/II Violin Anna Samsonova*, Vlad Câmpenean**, Sirli Laanesaar, Myroslava Bukata, Žanna Toptši, Hille Niilisk-Rees, Juan José Restrepo Duarte, Triinu Raudver

Viola/Viola Kadri Rehema*, Svetlana Nukka**, Hanno-Mait Maadra, Ance Lipste, Daria Motovilova, Tiina Enniko

Tšello/Cello Lauri Sõõro*, Camillo Cabassi**, Heli Ilumets, Olga Raudonen, Marina Peleševa, Ernests Cīrulis

Kontrabass/Contrabass Linda Viller*, Hanna-Ingrid Nurm*, Aivar Eimra**, Jaanus Roosileht, Rena Selliov

Harf/Harp Kai Visnapuu

Orel/Organ Margus Riimaa

Flööt/Flute Kerstin Laanemets*, Marion Strandberg**, Heili Mägi

Oboe Anna Šulitšenko*, Anastasiia Cherniak**, Maimu Kaarde

Klarnet/Clarinet Margus Vahemets*, Tõnu Kalm**, Heimo Hodanjonok

Fagott/Bassoon Kulvo Tamra*, Johanna Tuvi**, Stefan Heinrich Kerstan

Metsasarv/French Horn Kreete Jacob*, Kristiina Luik, Richard Tamra, Marie Jaksman

Trompet/Trumpet Priit Rusalepp*, Marti Suvi**, Viljar Lang, Karl Vakker

Tromboon/Trombone Kait Tiitso*, Laura Muceniece**, Rain Kotov, Aivo Koddanipork

Tuuba/Tuba Artur Jonatan Saumets

Löökpillid/Percussions Adam Jeffrey*, Alessandro Beco**, Ilmar Varjun, Jorge Renes

Muusikaosakonna lavameistrid/Music Department's Stage Technicians Kalev Helmoja, Erik Ivar Haav

* orkestri pillirühma kontsertmeister/the instrument section's concertmaster

** orkestri pillirühma abikontsertmeister/the instrument section's assistant concertmaster

Teatrijuht / General Manager Aivar Mäe

Muusikajuht / Musical Director Risto Joost

Balletijuht / Ballet Director Mare Tommingas

Draamajuht / Drama Director Tiit Palu

Lavastusala / Production Department Karis Hindriksoo-Pitsi, Maiken Nõmmoja

Lavameistrid / Stage Technicians Rello Lääts, Keijo Sepp, Madis Toimla, Mart Visnapuu, Sergei Ivanov, Aigar Kikkas, Sten Gussakov, Reigo Harkmann, Andre Luik, Markus Kõrkjas, Paap Nõmm, Karl-Markus Lõhmus

Dekoratsiooniala / Stage Set Department Marika Raudam, Mait Sarap, Innari Toome, Ain Austa, Andres Lindok, Katrin Pahk, Leenamari Pirn, Jane Aus, Terje Kiho, Armin Luik, Indrek Ots, Mart Raja, Karmo Kiivit, Einar Pallas

Kostüümiala / Wardrobe Department Liisi Ess, Ivika Jõesaar, Ruth Rehme-Rähni, Külli Kukk, Edith Ütt, Ljubov Guzun, Ivi Vels, Kaire Arujõe, Valentina Kalvik, Inkeri Orasmaa, Olga Vilgats, Irina Medvedeva, Heli Kruuse, Natalja Malinen, Luule Luht, Tia Nuka, Elli Nõps, Anneli Vassar, Kertu Lepasaar, Juta Reben, Toomas Vihermäe, Ljudmila Nikolajeva

Riietusala / Costume Warehouse Raina Varep, Eva Kõiv, Kadri Kangur, Anu Kõiv, Katariina Talts

Grimm ja soengud / Make Up and Hair Stylists Kelly Treier, Rutt Laikask, Mare Kuul, Gretel Persidski, Roberta Türkson

Rekvisiidiala / Stage Prop Department Liina Martoja, Mirka Porrassalmi, Annaleena Adamson, Angelika Aun, Kärt Paasik, Kaie Uustal

Valgusala / Lighting Department Andres Sarv, Tõnu Eimra, Tõnis Järs, Kaspar Aus, Villu Adamson, Andrus Treier, Madis Fuchs, Tauri Kõtsi

Heli- ja videoala / Audio-Visual Department Andres Tirmaste, Vaiko Vreimann, Kalev Kääpa, Andreas Kangur, Juho Porila

Kavalehe teostus / Program Team:

Koostanud ja tõlkinud / Texts and translations Kerttu Piliste

Kujundanud / Design Katrin Leement

Proovifotod pildistanud / Rehearsal photos Maris Savik

Kasutatud kirjandus:

A. H. T. Levi. The Sand-Man (Der Sandmann) by E. T. A. Hoffmann, 1816, *Encyclopedia*;

Alice Rosenbaum, 2020. The Sandman, *Freud Museum London*;

E. T. A. Hoffmann, *New World Encyclopedia*;

Gustav Holst. *New World Encyclopedia*;

The Grove New Dictionary of Music and Musicians (1980);

The moving story behind Elgar's 'Enigma Variations'. *Classic FM*;

Wolfgang Stähr. The musician E. T. A. Hoffmann, *Berliner Philharmoniker*.

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi,
et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAE2X /

SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUHEE2X

Märksõna: VANEMUISE FOND

Suur aitäh teile Vanemuise fondi poolt:

Olga Aasav, Andrus Ansip, Mart Avarmaa, Alar Kroodo,
Kalev Kase, Mati Kermas, Eero Timmermann,
Tartu linn, Vanemuise advendikontserdil annetajad

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Koostööpartner

Suvekontserdi peatoetaja

Autopartner

Ametlik hotellipartner

KULTUURIMINISTEERIUM

Kanname elamusi

Kõige mõnusam aeg ootab

MARTELL
COGNAC
FONDÉE EN 1715

TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA.
ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVIST.

ELAMUSTEKS LOODUD

TOYOTA COROLLA CROSS

Teatrielamuste toetaja
amservauto.ee

AMSERV
TOYOTA ON MEIE HING

Pakume üheskoos enam

LYDIA
HOTEL

www.lydia.ee
Ülikooli 14, Tartu

DORPAT

www.dorpat.ee
Soola 6, Tartu

vanemuine.ee